

JAK PORUSZAĆ SIĘ PO ZAGONACH OD A DO Z

Jerzy Rutkowski



WARMIŃSKO-MAZURSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

z siedzibą w Olsztynie

Jerzy Rutkowski

Jak poruszać się po zagonach od A do Z

materiał informacyjny

Olsztyn, 2023 r.

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn, tel./fax 89 535 76 84, 526 44 39
e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

WMODR Oddział w Olecku

Aleja Zwycięstwa 10, 19-400 Olecko
tel. 87 520 30 31, 520 30 32, fax 87 520 22 17
e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

Dyrektor WMODR

mgr inż. Damian Godziński

I Zastępca Dyrektora WMODR

mgr Małgorzata Micińska-Wąsik

II Zastępca Dyrektora WMODR

mgr Sonia Solarz-Taciak

Dyrektor Oddziału WMODR w Olecku

mgr Robert Nowacki

Druk: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel./fax. 89 526 44 39, 89 535 76 84
e-mail: redakcja@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Nakład: 100 egz.

Wydanie: I

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
1. Informacje ogólne o uprawach w zagonach	6
2. Popularne uprawy warzywne	7
2.1. Burak ćwikłowy	7
2.2. Ogórek gruntowy	9
2.3. Marchew w gruncie	10
2.4. Sałata	11
2.5. Cebula	12

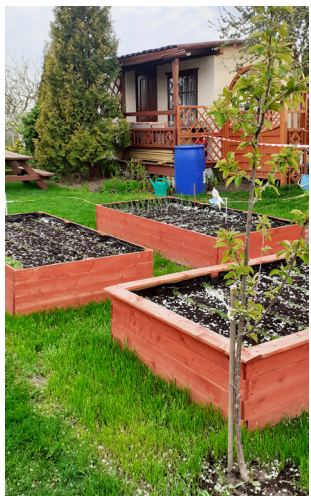
WSTĘP

Mówiąc o podwyższonych zagonach należy „wyjaśnić”, co to są podwyższone lub wysokie zagony. Najprościej mówiąc, wysokie lub podwyższone zagony (rabaty) to skrzynie bez dna wypełnione podłożem. Do ich konstrukcji można zastosować drewno, cegły, naturalny kamień lub tworzywo sztuczne. Wielkość rabat powinna być dostosowana do potrzeb i możliwości użytkowników. Jednak wybór naszej koncepcji jest uzależniony od naszego pomysłu, a przede wszystkim od wyboru wielkości zagonu oraz samej powierzchni działki.



Na temat zagonów wypowiadałem się już wielokrotnie. Przedstawiałem własne spostrzeżenia, a przede wszystkim prezentowałem swoje zastosowanie tych rozwiązań w praktyce. Zawsze kieruję się pomocą nauki. Jestem doświadczonym rolnikiem, a jednocześnie doradcą, i wiem, że z nauki trzeba korzystać, ale rozwiązania trzeba sprawdzić w określonych warunkach i okolicznościach. Nauka, to określone, ogólne wypracowane rozwiązania, a rzeczywistość to realne rozwiązania „tu i teraz”. Miło mi było, kiedy po jednym z moich artykułów, które ukazały się w Bieżących Informacjach, otrzymałem ma emaila podziękowanie za poruszenie tego zagadnienia, a jednocześnie otrzymałem mnóstwo zdjęć z podobnej praktyki, jaką prezentują inni, czyli działkowcy. Jednak moją wolą podtrzymania kontynuacji tego tematu jest to, że w moim bezpośrednim otoczeniu działkowców jest akceptacja tych rozwiązań, a nie bez znaczenia jest – jak wygląda to w rzeczywistości. Miło jest zobaczyć, jak starsze osoby nie tylko zaakceptowały te rozwiązania w praktyce, ale również wypracowali zupełnie nowe rozwiązanie – podwyższone zagony – piętrowe, czyli umieszczone zagony z dnem na paletach, doskonałe rozwiązanie dla osób starszych – uprawki wykonujemy praktycznie na „stojąco”.

O czym powinniśmy pamiętać przy budowie zagonu? Ograniczmy szerokość zagonu do 1,2-1,5 m, byśmy mogli swobodnie sięgać do środka zagonu. Wysoki zagon na działce może mieć dowolną długość, jednak ten parametr każdy ogrodnik dostosowuje do swoich możliwości. W praktyce wyróżnia się trzy podstawowe typy podwyższonych zagonów o wysokości 15-30 cm, 40-50 cm i 75-90 cm.



Wybór typu podwyższonego zagonu leży w gestii działkowca. To właśnie on dostosowuje dane rozwiązanie pod „siebie”. Zagony o wysokości 15-30 cm mają najmniej skomplikowaną konstrukcję, jest to z reguły prostokątna rama wykonana z desek. Dzięki wyniesieniu ponad poziom gruntu uprawa jest bardziej swobodna. Prace nie wymagają dużego schylania się, co odciąża kręgosłup. Na niskich zagonach można prowadzić uprawę wysokich warzyw wymagających palikowania, np. pomidory.

Rabaty o wysokości 40-50 cm, są przeznaczone dla osób, które mogą zachować pozycję siedzącą lub stojącą przy pielęgnacji roślin. Należy pamiętać również o tym, że rośliny do uprawy wybiera się na podstawie wielkości i wysokości danego zagonu – również pamiętajmy – rośliny niższe siejemy (sadzimy) z brzegu, a wyższe dalej od krawędzi.

Jak już wspominałem, wysoki zagon może mieć dowolną długość, szerokość i wysokość. Te parametry ogrodnik dostosowuje pod „siebie”. Pamiętać jednak należy o samym rozmieszczeniu tych rabat – wykorzystać maksymalnie teren nasłoneczniony – i aby nasze „budowy” tworzyły całość wizerunkową – estetyczną dla pozostałej części działki.

Samo przygotowanie rabat jest jednorazowym wydatkiem, ale jego koszty należy traktować jako inwestycję wieloletnią. Podwyższone zagony dają możliwość zagospodarowania w całości resztek po zbiorach warzyw, opadających liści jako podłoża pod nowe rabaty (lub kompostowania łącznie z wykorzystaniem chociażby resztek kuchennych).

Hobby kosztuje. Mam tu na myśli zakup materiału w postaci np. „drzewa” pozostałych elementów konstrukcji, robocizna jest własna w ramach relaksu. Ale dobrze przemyślana i przygotowana „inwestycja” daje satysfakcję, zapewnia optymalne warunki do uprawy, uzyskuje się produkt wysokiej jakości. Jako „producent” warzyw na własne potrzeby stwierdzam, że takie rozwiązanie stwarza najlepsze warunki do uprawy m.in. warzyw korzeniowych: marchwi, pietruszki, buraka ćwikłowego, selera, rzodkiewki, cebuli, ogórka itp. Mogę również zapewnić, że uprawa warzyw na podwyższonych zagonach pozwala uzyskać długie i kształtne korzenie chociażby marchwi, buraka ćwikłowego czy pietruszki. Poza tym, zapewnia dobre podsiąkanie gleby, co z pewnością wpływa na równomierne wschody i wzrost roślin.

Jestem zwolennikiem i zachęcam wszystkich zainteresowanych do przygotowania rabat w całości jesienią – pod zasiewy wiosenne. Mamy wówczas czas na staranne przygotowanie podłoża, łącznie z badaniem pH. Jest to również doskonały moment na zasianie poplonu, przez co wprowadzamy znaczną ilość zielonej masy traktując ją jako nawóz.

1. Informacje ogólne o uprawach w podwyższonych zagonach

Siew w rabatach możemy zacząć zdecydowanie wcześniej niż w gruncie. Spowodowane jest to przede wszystkim tym, iż podłoże w rabacie szybciej nagrzewa się, a jego temperatura jest wyższa o 3-5 stopni C od podłoża tradycyjnego. Przyspiesza to zdecydowanie wschody roślin, a w ostateczności – również ich zbiór nawet o dwa tygodnie. Jednak sukcesem dobrego plonu jest zakup i dobór nasion warzyw. Sprzedawcy kuszą nas coraz większym wyborem odmian i ładnymi, kolorowymi opakowaniami nasion. Chcę przez to powiedzieć, kupujemy nasiona w sprawdzonych punktach i dobieramy sprawdzone odmiany.



W przypadku wystąpienia niespodziewanych przymrozków, nasze rabaty możemy przykryć włókniną. Jednym z bardzo pozytywnych rozwiązań rabat jest to, że nie ma możliwości zalania warzyw gwałtownymi ulewnymi deszczami, bo przemieszczanie się wody z ich podłoża jest bardzo szybkie. Natomiast w przypadku braku opadów, musimy zadbać o częstsze podlewanie ze względu na szybsze przesuszenie gleby niż w gruncie. Polecam podlewanie roślin „pod korzeń”, zwłaszcza ogórków czy buraków. Związane jest to przede wszystkim ze zminimalizowaniem ataku chorób grzybowych.

Chcąc pozyskać wysokie plony, musimy poznać zasady prawidłowej uprawy warzyw. Warto wiedzieć, jakie warzywa lubią swoje sąsiedztwo i jakie warto siać (sadzić) obok siebie. Uprawa jest efektywna, jeśli odpowiednio je rozlokujemy. Warzywa rosnące obok siebie oddziałują na siebie wzajemnie – zarówno pozytywnie, jak i negatywnie. Nazywamy to uprawą współrzędną. Uprawa współrzędna to nic innego jak uprawianie obok siebie konkretnych gatunków warzyw, tak aby wydobyć z tego sąsiedztwa jak najwięcej korzyści. Taka uprawa wymaga wieloletniego doświadczenia i przede wszystkim dobrego planowania. Skupia się ona przede wszystkim na oddziaływaniu chemicznym, fizycznym – typ i tempo wzrostu, rodzaj systemu korzeniowego, okres wegetacji i termin dojrzałości zbiorczej – oraz zapotrzebowaniu warzyw na składniki pokarmowe.

Do najpopularniejszych upraw znajdujących się praktycznie w każdym przydomowym ogródku możemy zaliczyć: buraki ćwikłowe, ogórki gruntowe, koper, marchewkę, pietruszkę, pory, selery, sałatę, cebulę, cukinię i wiele innych.



Pokrótce omówię kilka z nich, skupiając się wyłącznie na niezbędnych informacjach. Moją intencją jest promocja upraw w podwyższonych zagonach (rabatach) jako hobby, a nie produkcji przemysłowej.

2. Popularne uprawy warzywne

2.1. BURAK ĆWIKŁOWY

Burak ćwikłowy do kiełkowania wymaga temperatury około 8°C, a do wschodów 11°C. Optymalna temperatura dla wzrostu roślin waha się w granicach 15-18°C, chociaż w temperaturze wyższej wzrost roślin przebiega również prawidłowo. Temperatura poniżej 10°C utrzymująca się przez kilkanaście dni może spowodować wytwarzanie pędów kwiatostanowych (pośpiechów), szczególnie u roślin już zaawansowanych we wzroście. Natomiast krótkotrwałe obniżenie temperatury nawet do 0°C nie wywołuje jaryzacji. Przymrozki są bardzo niebezpieczne dla roślin buraków, gdyż może nastąpić silne uszkodzenie młodych siewek, a w okresie zbiorów korzeni spichrzowych powodują gorsze ich przechowywanie. Burak ćwikłowy wymaga odpowiednio **wysokiego natężenia światła**, a jego niedostatek powoduje zahamowanie wzrostu roślin i zmniejszenie wielkości korzeni. Pod uprawę tej rośliny wskazane jest wybieranie stanowisk **dobrze nasłonecznionych**. Burak ćwikłowy dobrze rośnie na każdej glebie przydatnej pod rośliny warzywne. Gleba powinna odznaczać się dobrą strukturą i nie mieć skłonności do zaskorupiania się. Gleby piaszczysto-gliniaste, zawierające nawet poniżej 1,5% substancji organicznej, ale dobrze uprawione, zapewniają prawidłowe wschody roślin i uzyska-



nie typowego kształtu korzeni uprawianych odmian buraków. W uprawie odmian buraków o korzeniach wydłużonych duże znaczenie odgrywa struktura gleby. Takie odmiany dobrze jest uprawiać na glebach charakteryzujących się dużą miąższością. Burak lubi gleby zasobne w wapń, lecz źle toleruje **świeże wapnowanie**. Najlepiej jest wybierać gleby o odczynie zbliżonym do obojętnego. Optymalny zakres pH gleby wynosi 6,5-7,0. Niższe pH jest przyczyną słabszych wschodów i zamierania siewek oraz zaburzeń

fizjologicznych. Odpowiednim stanowiskiem dla buraków ćwikłowych jest zagon w drugim roku po oborniku, a na glebach zasobnych w próchnicę w trzecim roku po oborniku. W płodozmianie należy unikać uprawy po roślinach, które są żywicielami **mątwika burakowego**. Burak ćwikłowy nie może być uprawiany po sobie, warzywach korzeniowych (marchew, pietruszka, seler), kapustnych oraz szpinaku, nie częściej niż co 3 lata. Dobrymi **przedplonami do uprawy buraków są**: ogórki, cebula, por, pomidor i strączkowe. Przy opóźnionym wysiewie stosowanym często w uprawie buraków na przechowanie, przedplonami mogą być rośliny o krótkim okresie wegetacji jak sałata.

Buraka ćwikłowego możemy przygotowywać w różnych postaciach m.in.: jako boćwinę (we wcześniejszej fazie zarówno na zupę jak i w marynacie) oraz jako produkt przetworzony.

Wartości odżywcze buraka ćwikłowego: zawiera mnóstwo potasu, trochę fosforu, sodu i żelaza oraz witaminy A, B1, B2, PP i E, kwas askorbinowy, czyli witaminy C (ma tyle, co sok z cytryny).



2.2. OGÓREK GRUNTOWY

Ogórek jest jednym z najpopularniejszych gatunków warzywa uprawianych na świeżym powietrzu. Ma duże wymagania cieplne, szczególnie w okresie kiełkowania. Optymalna temperatura wynosi w tym okresie około 25-30°C. W dobrych warunkach polowych (temperatura gleby w granicach 15-18°C) wschody trwają od 5 do 10 dni. Dla dalszego wzrostu roślin w polu optymalna temperatura powietrza wynosi 20-25°C. Rośliny



mogą się również dobrze rozwijać w temperaturze nieco niższej, ale powinna ona być wyższa od 18°C. Długotrwałe spadki temperatury do 12°C mogą doprowadzić do zamierania roślin. Dla ogórka ważniejsza od temperatury powietrza jest odpowiednia temperatura gleby. Na nagrzanym polu rośliny mogą wytrzymać spadki temperatury powietrza do 10°C. Z tego powodu uprawę należy lokalizować w miejscach łatwo nagrzewających się, na stokach południowych, a unikać wszelkich obniżek terenu. Ogórek jest bardzo wrażliwy na przymrozki w czasie wschodów, a także w późniejszym okresie wzrostu. Uszkodzenia roślin mogą następować nawet w dodatniej temperaturze 4-6°C. Szkodliwe dla ogórka są również zbyt silne wiatry, które mogą prowadzić do wędnięcia roślin, mechanicznych uszkodzeń liści i gorszego wiązania owoców. Ogórek ma również duże wymagania glebowe. Najlepiej udaje się na glebach koloru ciemnego, łatwo nagrzewających się, próchnicznych i przepuszczalnych.



Najodpowiedniejsze są gleby wysokich klas bonitacyjnych: piaszczysto-gliniaste, lessy, czar-noziemny, czarne ziemie, mady nadrzeczne. Gleby te powinny być w dobrej strukturze, bogate w substancje organiczną i próchnicę. Powinny dobrze zatrzymywać wodę z opadów, ale nie mogą być podmokłe lub okresowo zalewane.

Ogórki możemy spożywać np. bezpośrednio lub w postaci: ogórka małosolnego lub kiszzonego.

Właściwości odżywcze ogórka: w jego soczystym miąższu znajdziemy witaminy A, C, E, K, witaminy z grupy B, kwas foliowy, a także szereg minerałów: żelazo, magnez, wapń, fosfor, potas, sód i cynk.

2.3. MARCHEW W GRUNCIE

Marchew jest rośliną klimatu umiarkowanego i może być uprawiana na terenie całego kraju. Dobrze rośnie na większości typów gleb, ale najładniejsze korzenie wytwarza na średnio ciężkich i lekkich glebach piaszczysto-gliniastych, bogatych w próchnicę, o przepuszczalnym podłożu. Dobrze znosi ekstremalne temperatury i kiełkuje już w temperaturze +5 stopni C. Przy małej wilgotności gleby i temperatury powietrza powyżej 30°C sprzyjają zaokrągleniu wierzchołka korzenia. Marchew szczególnie źle reaguje tylko na długotrwałą



suszę lub nadmierną wilgotność gleby, szczególnie w czasie wschodów. Na znaczny niedobór wody w glebie wrażliwa jest również w okresie intensywnego przyrostu korzeni, które stają się wtedy krótkie, często silnie rozwidłone oraz słabo wybarwione, włókniste. Największe zapotrzebowanie marchwi na wodę przypada na okres intensywnego przyrostu korzeni, tj. na ok. 2 miesiące przed zbiorem. Ale zbyt wysoka wilgotność w tym okresie, zwłaszcza w terminie zbiorów późnych sprzyja nadmiernym przyrostom korzeni i ich pękaniu. Marchwi nie powinno uprawić w pierwszym roku po oborniku oraz po sobie i po pietruszce. W uprawie marchwi podstawowym warunkiem uzyskania wysokiego i dobrej jakości plonu jest odpowiednia agrotechnika, zwłaszcza głęboka, starannie wykonana uprawa gleby. Marchew uprawiana jest wyłącznie z siewu.

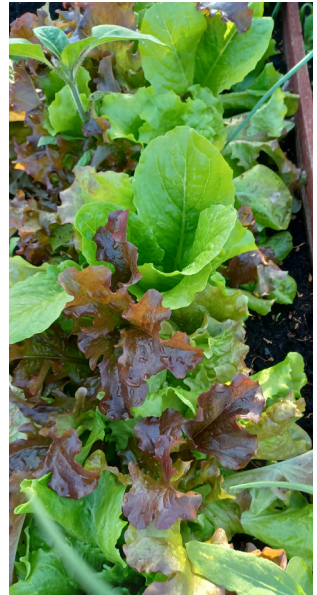
Najodpowiedniejszym terminem siewu marchwi przeznaczonej na zbiór letni i jesienny, do bezpośredniego spożycia, jest kwiecień i maj, ale w warunkach nawadniania może być kontynuowany nawet do końca czerwca.

Marchew to warzywo zawierające składniki odżywcze ważne dla zachowania zdrowia. Stanowi źródło witamin z grupy B (B1, B2, B3, B5, B6 i kwasu foliowego) oraz antyoksydantów – witaminy C oraz beta-karotenu, czyli prowitaminy A. Marchewka zapewnia również składniki mineralne.

2.4. SAŁATA

Sałata to roślina łatwa w uprawie. Warto więc uprawiać ją w ogrodzie lub na działce, zwłaszcza że grządki z sałatą prezentują się bardzo efektownie. Sałatę można uprawiać z nasion, albo też – by przyspieszyć zbiory – uprawiać z rozsady, którą sadzi się w wilgotnej glebie, co 20 cm. Nasiona wysiewa się od wczesnej wiosny do późnego lata, by mieć sałatę przez cały sezon. Jest ona bowiem rośliną jednoroczną o krótkim okresie wegetacji. Sukcesywne wysiewanie nasion w małych ilościach sprawia, że rośliny też zbieramy stopniowo – unikamy w ten sposób sytuacji, gdy mamy wiele dojrzałych do zebrania główek sałaty na raz.

Najlepsze dla niej są gleby gliniasto-piaszczyste, dobrze nawożone obornikiem albo kompostem (4 kg/m²). Sałata uprawiana na oborniku zastosowanym jesienią wcześniej dojrzewa i jest lepszej jakości w porównaniu z uprawianą bez obornika. Nie lubi jedynie ziemi piaszczystej i suchej – rośnie na niej mniej delikatna i łatwiej wybija w pędy. Mimo że sałata potrzebuje dużo wody, nie znosi jej nadmiaru w glebie (główki gniją). Szkodzi jej także za niska lub zbyt wysoka wilgotność powietrza, która powoduje szybki rozwój chorób. Trzeba jednak pamiętać, że warunki, w jakich rośnie sałata, decydują o jej smaku. Najlepsze liście wyrastają na żyznym, próchnicznym i wilgotnym podłożu. Susza powoduje, że stają się gorzkie i mniej delikatne.



Uwaga! Sałata dobrze nadaje się do uzupełniania luk po innych już zebranych roślinach, a także do tworzenia obwódok grządek z innymi roślinami (nawet kwiatami). Jeśli początkowo nie ma na nią miejsca, można też wysiać ją do rozsadnika i stopniowo przesadzać rozsadę tam, gdzie jest potrzebna.

Sałata, choć składa się w 90 procentach z wody, to ma dużo wartości odżywczych. Zawiera m.in. cenne mikroelementy, czyli: sód, potas, magnez, wapń, mangan, żelazo, kobalt, miedź, cynk, fosfor, fluor, jod, a także witaminy: B1, B2, B6, C oraz kwas nikotynowy i karoten. Wiele z tych substancji to antyoksydanty chroniące przed wolnymi rodnikami.

2.5. CEBULA

Cebula najlepiej udaje się na glebach dobrze przepuszczalnych, żyznych i bogatych w próchnicę. Duże znaczenie dla powodzenia uprawy cebuli ma odczyn gleby, dlatego koniecznie przed rozpoczęciem uprawy sprawdźmy pH gleby choćby najprostszym pH-metrem. Cebula najlepiej rośnie w glebie o pH pomiędzy 6,5 do 7,0.



Ze względu na płytki system korzeniowy cebula **wrażliwa jest na niedobór wody**. Nawadnianie jest konieczne szczególnie w okresach suszy. Nieco mniej wrażliwa na niedobory wody jest cebula uprawiana z dymki. Cebula najlepiej rośnie i rozwija się przy **wczesnej, długiej i chłodnej wiosnie** oraz dostatecznej ilości opadów. W tych warunkach rośliny wytwarzają silny system korzeniowy i dużą liczbę liści, jeszcze przed momentem formowania się cebul. Faza ta następuje w czerwcu i jest związana z długością dnia. Gdy dzień się wydłuża rośliny formują cebule bez względu na liczbę liści. Jeśli jest ich mało, cebule będą małe, a plon niski. Z kolei od lipca cebula wymaga cieplej, suchej pogody. Prawidłowe doschnięcie cebuli, warunkujące jej zdrowotność, a następnie dobre przechowywanie, przebiega tylko w warunkach suchych.

Wymagania nawozowe cebuli są **dość wysokie**, dlatego uprawia się ją na glebach nawożonych obornikiem jesienią poprzedniego roku. W przypadku braku dostępu do świeżego obornika warto zastosować **obornik granulowany**. Nie zaleca się jednak nawozić obornikiem wiosną, tuż przed siewem (sadzeniem). Bardzo dobrze cebula reaguje na **nawożenie kompostem**, który powinien stanowić podstawę naszego nawożenia na działce.

Ze względu na zwiększone niebezpieczeństwo wystąpienia chorób (mączniak rzekomy cebuli, alternarioza cebuli czy biała zgnilizna cebuli) oraz szkodników (zwłaszcza śmietki) bezpieczniejsza

jest uprawa cebuli w płodozmianie. Należy ją uprawiać na tym samym polu **nie częściej niż co 3-4 lata**. Cebuli także nie należy uprawiać po innych warzywach z tego samego rodzaju (np. po szczypiorku czy czosnku), gdyż **mają one wielu wspólnych wrogów**. Dobrym przedplonem dla cebuli są ogórki i fasola szparagowa. Nie powinniśmy jej natomiast uprawiać po burakach, ziemniakach, selerze i marchwi.

Wartości odżywcze cebuli są potężne, ponieważ warzywo jest dobrym źródłem witaminy C. W jej składzie znajdują się również witaminy A, E, witaminy z grupy B i witamina K. Zawiera też wapń, kwas foliowy i żelazo. Oprócz tego jest całkiem dobrym źródłem białka.

Na naszych działkach nie może zabraknąć również: pietruszki, rzodkiewki, kopru, cukinii, dyni.





Praca na działce powinna być przyjemnością, relaksem – odskocznią od pracy zawodowej, dlatego też nie powinno zabraknąć przyjemności od czasu do czasu w postaci grilla i smaków własnego ogrodu.




SMACZNEGO

Literatura: materiał i zdjęcia autora.

Adresy Zespołów Doradców:

■ BARTOSZYCE , ul. Kętrzyńska 45A, tel. (89) 762 22 05
■ BRANIEWO , ul. Kościuszki 118, tel. (55) 243 28 46
■ DZIAŁDOWO , ul. Polna 6/20, tel. (23) 696 19 75
■ ELBLĄG , ul. Nowodworska 10B, tel. (55) 235 32 36 • Pastęg, ul. Bankowa 25, tel. (55) 248 55 04
■ EŁK , ul. Zamkowa 8, tel. (87) 621 69 67
■ GIŻYCKO , ul. Przemysłowa 2, tel. (87) 428 51 99
■ GOŁDAP , ul. Wolności 20, tel. (87) 615 19 57
■ IŁAWA , ul. Lubawska 3, tel. (89) 649 37 73 • Lubawa, ul. Gdańska 26, tel. (89) 645 24 22
■ KĘTRZYN , ul. Powstańców Warszawy 1 (Budynek Społem), tel. (89) 751 30 93
■ LIDZBARK WARMIŃSKI , ul. Krasickiego 1, tel. (89) 767 23 10
■ MRAĞOWO , ul. Boh. Warszawy 7A/2, tel./fax (89) 741 24 51
■ NOWE MIASTO LUBAWSKIE , ul. Kazimierza Wielkiego 5, kom. 665 690 332
■ NIDZICA , ul. Słowackiego 17, tel. (89) 625 26 50
■ OLECKO , Al. Zwycięstwa 10, tel. 665 910 617
■ OLSZTYN • Biskupiec, ul. Niepodległości 4A, tel. (89) 715 22 59
■ OSTRÓDA , Grabin 17, tel. (89) 646 24 24 • Morağ, ul. Dworcowa 13, tel. (89) 757 47 61
■ PISZ , ul. Warszawska 5, tel. (87) 423 20 33
■ SZCZYTNO , ul. Józefa Narońskiego 2, tel. (89) 624 30 59
■ WĘGORZEWO , Plac Wolności 1B, tel. (87) 427 12 21





Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Olsztynie

ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel. 89 535 76 84, 89 526 44 39

e-mail: sekretariat@w-modr.pl
www.w-modr.pl

